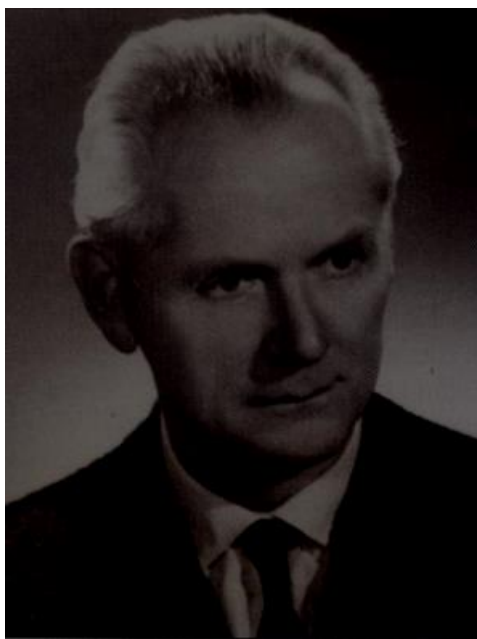

Csaba József

1990. augusztus 5-én hunyt el Budapesten Csaba József pedagógus, líceumi tanár, a Nyugati Őrszem szerkesztője.

Makón született 1906. április 11-én, elemi iskoláit is itt végezte, majd a budapesti Madách Gimnáziumban érettségizett. A Pázmány Péter Tudományegyetemen földrajz-történelem-angol szakos tanárként végzett. Torontói tanulmányútja és a nagykőrösi tanítás után 1935-ben pályázat útján a soproni líceum segédtanári állását töltötte be. Itt hozta létre a Nyugati Őrszem című diáklapot, amely 1938. januárjában indult. A népi mozgalom eszméinek híveként Németh László és Veres Péter gondolatvilágát adta át tanítványainak. A népi írók jeles képviselői érkeztek városunkba, többek között Móricz Zsigmond, Németh László, Tamási Áron, Veres Péter, Sinka István. Titkára volt a Frankenburg Irodalmi Körnek, amely tisztséget 1939-ig töltötte be. Ezután teljes erővel szervezte a Soproni Fiatalok mozgalmát. Az egyetemista és teológus fiatalsággal faluról falura járt és terjesztették a népi írók műveit. A Nyugati Őrszem 1943-ban megjelent utolsó számában írták a Soproni Fiatalok: „Ebben a zűrzavarban a magyar írókban megnyilatkozó örök magyar szellem iránymutatása az egyetlen helyes történelmi útmutatás”.

Csaba József 1947-ben Budapestre került, a Fasori Gimnáziumban tanított. Életre szóló élményt jelentettek számára a soproni évek, amelyekről így írt: „Kedvesünkről szoktunk vallomást írni... Nekem te vagy a kedvesem, drága városom, Sopron. Hozzád röpdülök gondolatban... Megállok az Ősi Alma Mater előtt a Széchenyi téren...Ez az én ifjúságom: az e falak között eltöltött harcos, boldog évek emléke...”

1965-ben meghívást kapott a Nebraskai Egyetemre, Lincolnba. Vendégprofesszorként előadás-sorozatot tartott a kelet-európai népek történelméről, kulturális értékeiről. Később a Malév

munkatársa lett, pilótákat oktató angol nyelvre.

Részlet ars poeticájából: „Ha dolgunkat elvégeztük, vesszük a kalapunkat, köszönünk, elmegyünk, és átadjuk helyünket a feltörekvő ifjúságnak. Az élet megy tovább, egy ember eltűnését nem is lehet észrevenni. A hajó után még egy ideig fodrozódik a víz, de azután sima lesz újra, és a messzeségben eltűnik a hajó. Ki tudja, mit visz magával, mi volt benne, honnan jött, hová megy. Az én sorsom se lehet más, mint annyi sok, előttem elment tanár sorsa.”

Csaba József 1990. augusztus 5-én hunyt el Budapesten. Sírjánál -végakarátának megfelelően- kedves soproni tanítványa, a Nyugati Őrszem hajdani diákszerkesztője, Sümeghy József evangélikus lelkész búcsúztatta.

Irodalom:

Sarkady Sándor (szerk.): Aranykönyv 2002. Sopron: Quint Reklámügynökség, 2001. p. 204.

Csaba József: A Soproni Fiatalok mozgalma In: Soproni Szemle. 21 évf. 1. sz. (1967). p. 64-66.

Internet:

Evangélikus Élet weboldala. Hozzáférés módja: <http://www.evelet.hu/archivum/2006/15/102>

Letöltés ideje: 2015. 11. 04.